

Forfatter: Bagger, Carl

Titel: Udrag fra Udvalgte Skrifter

Citation: Bagger, Carl: "Udvalgte Skrifter", i Bagger, Carl: *Udvalgte Skrifter*, udg. af OSKAR SCHLICHTKRULL , 1928, s. XXVI. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-bagger01val-shoot-idm140621538765200/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Udvalgte Skrifter

Allerede i Skildringen af den første Lokalitet lægger Bagger hele sit Hjærte ind. Det dejlige »Højerup«, som han benævner det Gods, han anbringer oppe i det nordlige Sjælland, er nemlig indtil de mindste Enkeltheder det elskede Basnæs, blot at dette laa i det sydlige Sjælland. Naar det hedder, at Højerup var omgivet af Grave, hvis Vand aldrig var rigtig klart, og smaa Taarne stod paa alle Fløjene af Gaarden, saa kan enhver ved Selvsyn forvise sig om, at netop saadan ser den Dag i Dag Basnæs ud.*)

Naar det videre hedder at »en uhyre Lade, bygget af store firkantede Kampestenene var det første, som faldt en i Øiet, naar man kjørte ind ad den store Stenport med de underlige, gamle Forziringer. Paa Laden var indhugget med Jernbogstaver: Axel Arnfeldt 1647«, vil Ligheden med Basnæs tydeligt fremgaa af en Beskrivelse fra 1828, i hvilken det hedder: »Stedet er mærkeligt ved en Lade opbygget af gammelt Murværk med uhyre Kampesten imellem og (en) kunstig Port mellem Borgegaarden og Ladegaarden med adskillige Sandsteens Sirater og Inskription i det spanske Sprog.«**) En ældre Skildring***) (fra 1746) beretter endvidere: »Laden er nok den største, som nu findes i Danmark, hvis Mure og Vægge er af lutter hugne Kampesten. Paa Enden

*) Dette kan forøvrigt ogsaa tydeligt ses paa et Maleri fra 1833 af Th. Læssøe (gengivet hos Dolleris S. 22) eller paa et Stik af S. H. Petersen fra omtrent 1830 (gengivet hos Olrik, S. 50).

**) En Reisebog ført i Maj 1828 af Direktor for Sorø Akademi E. G. Tauber, trykt hos Olrik S. 50, hvorfra Citaterne her er hentet.

***) Af Jacob Langebæk. Ligeledes citeret efter Olrik S. 46.

af den store Lade staar Arnfelds Symbolum: Pietate et integritate 1636«.

Et lille yndefuldt Træk ved sin Faders Gaard fremhæver Johannes Harring med synlig Glæde: »Umiddelbart fra Hovedbygningen kunde man gaae ned i Haven; Viinranker og Ferskentræer beklædte Murene, ja, ved at gjennembyrde en Rude havde man ført en Ranke ind i Havestuen, og det var da morsomt at see, hvorledes den Green, der var inde i Værelset, grønnedes tidligt om Foraaret, medens den øvrige Deel af Træet udenfor var død og kold!« At det er et sét Træk fremgaar af ovennævnte Beskrivelse under Omtalen af Haven ved Basnæs som den saa ud, da Thora og Carl Bagger var unge*): »Viindrivieriet er især fortræffeligt og forskønnet ved alle de Underholdninger, som denne Slyngplante skjænker Liebhabereren. Den røde Frankenthaler knibes og skæres saa net, at den udenfor Glashuset bærer Klaser af flere Punds Vægt og igjennem Vinduesposterne i den smukke Havesal er Ranker indladte saa net, at de slynge sig som Guirlander under Loftet og samle sig omkring Lysckronen midt over det runde Bord til en Gruppe af Druer . . . «

Baade i Romanen og i Livet vælter det vilde Hav sig stormende uden for Borgen. Det er i Uros eller Uvejrstemning, Bagger ynder at tænke paa sit Basnæs; det saa vi allerede i Digtene, og det er da ogsaa med denne sælsomt dragende Uhyggeklang i Øret, at han former de sønderrivende Begivenheder, han læder foregaa paa Høierup Gods. Og videre behager Fantasien sig med visionær Klarhed i en Uddybning af den Smertens Stund, da det elskede Sted »er kom-

*) Orlík S. 51.